

EFEKTYWNOŚĆ ŻYWIENIA PASTWISKOWEGO BUHAJKÓW RASY cb ORAZ
MIESZAŃCÓW MIĘDZYRASOWYCH

Janusz Klupczyński, Zenon Kijak, Janina Mikłusiak

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej AR-T
w Olsztynie

WSTĘP

Niedobory mięsa na rynku krajowym stwarzają konieczność prowadzenia badań nad efektywnymi a jednocześnie opłacalnymi dla producentów systemami opasu. W tym aspekcie można więc rozpatrywać wykorzystanie najtańszej bazy paszowej jaką są pastwiska, przy użyciu do opasu miejscowych ras bydła doskonalonych w kierunku mięsnym.

MATERIAŁ I METODY

Badania prowadzono w RZD Bałcyny w okresie jednego sezonu pastwiskowego 1980 roku. Materiał stanowiły wypasane w jednym stadzie, liczącym 61 sztuk, cztery grupy buhajków, których wiek na początku doświadczenia wynosił około pół roku.

I	- 14	buhajków	mieszane	trójrasowych	R_1h	(F_1 x hereford)
II	- 10	"	"	"	R_1a	(F_1 x aberdeen angus)
III	- 17	"	"	dwurasowych	F_1	(cb x charolaise)
IV	- 20	"	"	rasy czarno-białej		

Wobec trudności ze skompletowaniem materiału powstała konieczność zwiększenia liczebności grup III i IV celem zapewnienia odpowiedniej obsady i obciążenia pastwiska.

Pastwisko o powierzchni 10,6 ha podzielono na 12 kwater użytkowanych przemiennie pastwiskowo-kośnie. Stosowano wypas całodobowy, zapewniając zwierzętom swobodny dostęp na kwaterę, do wypoju, lizawek i wiaty pastwiskowej.

Wycenę pastwiska wykonano metodą analityczną według Różyckiego, pobierając co trzy dni próbki runi oraz niewyjadów. Po uprzednim przygotowaniu, próbki poddawano podstawowej analizie chemicznej.

Buhajki ważono co 30 dni. W obliczeniach statystycznych posłużono się jednoczynnikową analizą wariancji w układzie nieortogonalnym.

WYNIKI

Układ warunków atmosferycznych w okresie wypasu sprzyjał dobrej wegetacji roślinności pastwiskowej. Potwierdza to uzyskany wysoki plon brutto zielonki - 59,38 t z 1 ha. Wydajność wyniosła średnio 6951,2 jedn. ows. i 862,74 kg białka ogólnego strawnego z 1 ha, przy wykorzystaniu plonu (łącznie z wypasu i wykoszenia) w 69,40%.

Wykorzystanie pastwiska przez buhajki wynosiło średnio 67,07% przy czym rosło ono w miarę upływu kolejnych sześciu wypasów od 58,85 do 78,70%.

Skarmiany porost zawierał w 1 kg średnio 0,169 jednostek owsianych i 20,91 g białka ogólnego strawnego. Średnie dzienne spożycie zielonki wahało się od 36,4 do 50,4 kg na sztukę, a średnio za cały sezon - 42,5 kg. Odpowiadało to zawartości 7,46 kg suchej masy, 6,94 jedn. ows. i 877 g białka ogólnego strawnego, bez dodatkowego dokarmiania pokrywało zapotrzebowanie buhajków.

Dwukrotnie wyższe od średnich z wielolecia opady w sierpniu i październiku przy niższych jednocześnie temperaturach wpłynęły na zahamowanie przyrostów u buhajków. Przy utrzymującym się intensywnym pobieraniu zielonki dało to duże zużycie składników pokarmowych na przyrost masy ciała (12,3 jedn. ows. i 1554,8 g białka ogólnego strawnego na 1 kg). Podobne wyniki podają Juszczak i wsp. [1], którzy prowadzili badania nad wypasem buhajków w okresie dwóch sezonów pastwiskowych.

Rozpatrując średnie przyrosty masy ciała i przyrosty dobowe za cały okres wypasu (tabela), można stwierdzić, że buhajki mieszzańce przewyższały w sposób wysokoistotny buhajki rasy czarno-białej. Z kolei spośród mieszzańców najlepiej wypadły buhajki grupy F_1 .

W okresie wypasu uzyskano na 1 ha pastwiska średni przyrost masy ciała buhajków wynoszący 438 kg. Duży udział w stadzie bu-

T a b e l a

Przeciętne przyrosty masy ciała i przyrosty dobowe buhajków w okresie wypasu

Wyszczególnienie	Grupy doświadczalne				Istotność różnic	
	I - R ₁ h	II - R ₁ a	III - F ₁	IV - cb		
Przyrost masy ciała, kg	$\bar{x}$	85,2	70,5	112,0	41,9	
	v	23,81	21,47	22,28	35,77	I, II, III - IV**
	s	20,29	15,14	24,97	14,99	I, II - III**
Przeciętny przyrost dobowy, g	$\bar{x}$	631	522	830	311	I, II, IV - III**
	v	23,83	21,19	22,28	36,22	I - IV**
	s	150,44	112,28	184,97	112,96	II-IV**

hajków rasy czarno-białej wpłynął niewątpliwie na zniżenie tego wskaźnika. Natomiast Mataszewski [2] uzyskał około 500 kg/ha, a na pastwiskach deszczowanych nawet 928 kg/ha.

WNIOSKI

Racjonalnie użytkowane pastwisko w całym okresie wypasu zapewniało pełne pokrycie potrzeb pokarmowych buhajków, bez dodatkowego dokarmiania. Układ warunków atmosferycznych (zwiększenie opadów przy obniżce temperatury) może rzutować ujemnie na efekty opasu. Przydatność do wypasu mieszańców międzyrasowych była zdecydowanie lepsza niż buhajków czarno-białych.

LITERATURA

1. Juszcak J., Dobicki A., Ziemiński R., Szulc T.: Nowe Rol., 17, 1975, 22-25.
2. Mataszewski S.: Wypas pastwiskowy bydła mięsnego. Bibl. Wiad. IMUZ, 43, PWRiL Warszawa 1973, 1-40.

Я. Ключиньски, З. Кияк, Ю. Миклюсяк

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПАСТБИЩНОГО СОДЕРЖАНИЯ БЫКОВ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ ПОРОДЫ И МЕЖПОРОДНЫХ ПОМЕСЕЙ

Р е з ю м е

В пастбищном сезоне 1980 г. в сельскохозяйственной опытной станции Балцны проводились в течение 135 дней в одном стаде 61 молодых быков черно-пестрой породы, а также двух- и трехпородных помесей мясного типа. Определяли продуктивность и использование пастбищного корма, кормовую ценность и поедание пастбищного травостоя, а также привесы тела выпасываемых животных. Установлено гораздо высшую пригодность к выпасу межпородных помесей, чем черно-пестрых быков.

J. Klupczyński, Z. Kijak, J. Mikłusiak

PASTURE FEEDING OF BLACK-AND-WHITE BULLS AND INTER-
BREED CROSSES

S u m m a r y

Grazing of 61 young bulls of Black-and-White breed and of two- and three-breed crosses of meaty type was carried out for 135 days in one herd in the pasture season of 1980 at the Agricultural Experiment Station Bałcyny. The productivity of pasture and its utilization, nutritional value of the pasture sward intake of the pasture fodder and weight gains of the grazed animals were determined. A much better suitability for grazing of interbreed crosses than of Black-and-White bulls has been found.